

32002L0074

L 270/10

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

23.3.2002

ДИРЕКТИВА 2002/74/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 23 септември 2002 година

за изменение на Директива 80/987/ЕИО на Съвета за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател
(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 137, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽²⁾,

след консултация с Комитета за регионите,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Точка 7 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците, приета на 9 декември 1989 г., постановява, че завършването на вътрешния пазар следва да доведе до подобряване на условията за живот и работа на работниците в Европейската общност, като това подобрене следва да обхваща, тогава когато това е необходимо, развитие на някои аспекти от регламентацията на заетостта, като например, процедурите за колективни уволнения, както и тези, свързани с несъстоятелността.
- (2) Целта на Директива 80/987/ЕИО ⁽⁴⁾ е да осигури минимално ниво на защита на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател. За да се постигне това, директивата въвежда задължение за държавите-членки да създадат орган, който да осигури изплащането на неуредените претенции на засегнатите работници и служители.
- (3) Промените в законодателството в държавите-членки, свързано с неплатежоспособността, и развитието на вътрешния пазар, налагат адаптирането на част от разпоредбите на настоящата директива.
- (4) Постигането на правна сигурност и прозрачност изисква също така да се направят някои пояснения, свързани с обхвата и някои определения в Директива 80/987/ЕИО. В частност, възможните изключения, които са предоставени на държавите-членки, следва да бъдат посочени в разпоредбите за привеждане в действие на директивата, като приложението към нея бъде отменено.

⁽¹⁾ ОВ С 154 Е, 29.5.2001 г. стр. 109.

⁽²⁾ ОВ С 221, 7.8.2001 г. стр. 110.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 29 ноември 2001 г. (все още непубликувано в ОВ), Обща позиция на Съвета от 18 февруари 2002 г. (ОВС 119Е, 22.5.2002 г. стр. 1) (все още непубликувана в ОВ). Решение на Съвета от 27 юни 2002 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 283, 28.10.1980 г., стр. 23. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 1994 г.

(5) С оглед гарантирането на справедлива защита на засегнатите работници и служители, определението за състоянието на неплатежоспособност следва да бъде адаптирано към новите тенденции в законодателствата на държавите-членки, като в обхвата си то следва да включи и процедурите при неплатежоспособност, различни от ликвидацията. В този контекст, с оглед определянето на отговорността на гарантиращата институция държавите-членки следва да могат да предвидят, че когато състоянието на неплатежоспособност води до няколко производства по неплатежоспособност, това състояние да се разглежда като едно цяло производство по неплатежоспособност.

(6) Следва също да се гарантира, че работниците и служителите, посочени в Директива 97/81/ЕО от 15 декември 1997 г. относно рамковото споразумение за непълното работно време, сключено между Съюза на индустриалците в Европейската общност (UNICE), Европейския център на предприятията с държавно участие (СЕЕР) и Европейската конференция на профсъюзите (CES) ⁽⁵⁾, Директива 1999/70/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за рамково споразумение за работа на срочен трудов договор, сключено между CES, UNICE и СЕЕР ⁽⁶⁾ и Директива 91/383/ЕИО на Съвета от 25 юни 1991 г., допълваща мерките за насърчване подобряването на безопасността и здравето на работното място на работниците със срочно трудово правоотношение или временно трудово правоотношение ⁽⁷⁾, не са изключени от обхвата на настоящата директива.

(7) С цел осигуряване на правна сигурност за работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на предприятията, извършващи дейност в няколко държави-членки, както и за да се укрепят правата на работниците в съответствие с практиката на Съда на Европейските общности, следва да се въведат разпоредби, които изрично да указват институцията, компетентна за изплащане на неизплатените вземания на работниците и служителите в такива случаи и да установява като цел на сътрудничеството между компетентните административни органи на държавите-членки ранното удовлетворяване на неуредени претенции на работниците и служителите. Освен това е необходимо да се осигури правилното прилагане на съответните механизми чрез въвеждане на разпоредби за сътрудничество между компетентните административни органи в държавите-членки.

(8) Държавите-членки могат да въведат ограничения на отговорността на гарантиращите институции, които следва да бъдат съобразени със социалната цел на директивата и могат да бъдат съобразени с различните нива на претенции.

⁽⁵⁾ ОВ L 14, 20.1.1998 г., стр. 9. Директива, последно изменена с Директива 98/23/ЕО (ОВ L 131, 5.5.1998 г., стр. 10).

⁽⁶⁾ ОВ L 175, 10.7.1999 г., стр. 43.

⁽⁷⁾ ОВ L 206, 29.7.1991 г., стр. 19.

- (9) С цел да се улесни идентифицирането на процедурите при неплатежоспособност, особено в случаи, които имат транснационални измерения, следва да се въведат разпоредби, задължаващи държавите-членки да уведомяват Комисията и другите държави-членки за видовете процесуални правила при неплатежоспособност, които да водят до намеса на гарантиращия орган.
- (10) Директива 80/987/ЕИО следва също да бъде съответно изменена.
- (11) Тъй като целите на предложените действия, и по-специално, изменението на някои разпоредби на Директива 80/987/ЕИО за да се вземат предвид промените в дейностите на предприятията в Общността, не биха могли да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, и в този смисъл, те биха могли да бъдат по-добре постигнати на общностно ниво, Общността може да приеме мерки, в съответствие с принципа на субсидиарност, предвиден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, така както е установен в същия член, действието на настоящата директива не следва да се разпростира по-далеч от необходимото за постигането на тези цели.
- (12) Комисията следва да внесе в Европейския парламент и в Съвета доклад по действието и прилагането на настоящата директива и по-специално по отношение новите форми на заетост, появяващи се в държавите-членки.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Директива 80/987/ЕИО се изменя както следва:

1. Заглавието се заменя със следното:

„Директива на Съвета 80/987/ЕИО от 20 октомври 1980 година относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател“;

2. Раздел I се заменя със следното:

„РАЗДЕЛ I

Обхват и определения

Член 1

1. Настоящата директива се прилага спрямо вземания на работници и служители, произтичащи от трудови договори или от трудови правоотношения и, които съществуват по отношение на работодатели, които са в състояние на неплатежоспособност по смисъла на член 2, параграф 1.

2. Държавите-членки могат чрез изключения да изключат вземанията на някои категории работници и служители от обхвата на настоящата директива тогава, когато съществуват други форми на гаранция, когато се установи, че те дават на засегнатите лица закрила, съответстваща на тази, която се осигурява от настоящата директива.

3. Когато такива разпоредби вече се прилагат в националното им законодателство, държавите-членки могат да продължат да изключват от обхвата на настоящата директива:

- a) домашни прислужници, наети от физическо лице;
- b) рибари, получаващи заплащане под формата на дялово участие в риболова;

Член 2

1. За целите на настоящата директива работодателят се счита в състояние на неплатежоспособност, когато е поискано започване на колективна процедура, основана на неплатежоспособността на работодателя, така както е предвидено в съответните закони, подзакони и административни разпоредби на държавата-членка, и включва частично или цялостно отнемане на активите на работодателя, определяне на ликвидатор или лице, изпълняващо подобна задача, и органът, компетентен по силата на споменатите по-горе разпоредби:

- a) е решил да открие производството, или
- b) е установил, че предприятието или дейността на работодателя е окончателно прекратена и наличните му активи са недостатъчни, за да се обоснове откриването на процедурата.

2. Настоящата директива не накърнява националното законодателство по отношение на понятията „работник и служител“, „работодател“, „възнаграждение“, „придобито право“ и „евентуално право“.

Независимо от това, държавите-членки не могат да изключат от обхвата на настоящата директива:

- a) работници и служители на непълно работно време по смисъла на Директива 97/81/ЕО.
- b) работници на срочен трудов договор по смисъла на Директива 1999/70/ЕО.
- v) работници с временно трудово правоотношение по смисъла на член 1, параграф 2 на Директива 91/383/ЕИО.

3. Държавите-членки не могат да въведат условие за минимален срок на трудовия договор или минимална продължителност на трудовото правоотношение за придобиване правото на работниците и служителите на вземания по настоящата директива.

4. Настоящата директива не засяга правото на държавите-членки да разширяват закрилата на работниците и служителите по отношение на други състояния на неплатежоспособност, например състояние на постоянно фактическо спиране на плащанията, установено от процедури, различни от посочените в параграф 1, които са предвидени в националното законодателство.

Такива процедури обаче не създават за институциите на други държави-членки задължение за гарантиране в случаите, посочени в раздел III а.“

3. Членове 3 и 4 се заменят със следното:

„Член 3

Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да осигурят, че гарантиращият орган гарантира, ако не е уговорено друго в член 4, изплащането на дължимите вземания, произтичащи от трудови договори или трудови правоотношения, включително, тогава, когато се предвижда от националното законодателство, от обезщетения при прекратяване на трудовото правоотношение.

Вземанията, които се погасяват от гарантиращия орган, представляват плащания по дължими вземания, отнасящи се към период преди, и/или, тогава когато е приложимо, след определена от държавите-членки дата.

Член 4

1. Държавите-членки имат възможността да ограничат отговорността на гарантиращия орган, посочена в член 3.

2. В случай, че държавите-членки упражнят предоставената им в параграф 1 възможност, те следва да определят продължителността на периода, за който гарантиращият орган изплаща дължимите вземания. Въпреки това, такъв период не може да бъде по-кратък от период, покриваш възнаграждението за последните три месеца на трудовото правоотношение преди или след датата, посочена в член 3. Държавите-членки могат да включат този минимален тримесечен срок в референтен период с продължителност не по-малка от шест месеца.

Държавите-членки, които имат референтен период не по-малък от 18 месеца, могат да ограничат периода, за който дължимите вземания за осем седмици се изплащат от гарантиращия орган. В такъв случай, онези периоди, които са най-благоприятни за работника или служителя се използват за изчисляване на минималния период.

3. Наред с това, държавите-членки могат да въвеждат тавани за плащанията, извършвани от гарантиращия орган. Тези тавани не трябва да падат под нивото, което е социално съвместимо със социалната цел на настоящата директива.

Когато държавите-членки се възползват от тази възможност, те следва да уведомяват Комисията за методите, използвани при определянето на тавана.“

4. Въвежда се следният раздел:

„РАЗДЕЛ IIIa

Разпоредби, свързани с транснационални случаи

Член 8a

1. Когато едно предприятие, което извършва дейност на територията на най-малко две държави-членки е в състояние на неплатежоспособност по смисъла на член 2, параграф 1, органът в държавата-членка, на чиято територия те работят или обикновено полагат труд е, отговорният орган за изплащане на дължимите вземания на работниците и служителите.

2. Обхватът на правата на работниците и служителите се определя със закона, регламентиращ компетентния гарантиращ орган.

3. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че в случаите по параграф 1 решенията, взети в контекста на процедура при неплатежоспособност по член 2, параграф 1, която е поискана в друга държава-членка, са взети предвид при определянето на състоянието на неплатежоспособност на работодателя по смисъла на настоящата директива.

Член 8б

1. За целите на прилагането на член 8a, държавите-членки предвиждат разпоредби за обмен на съответна информация между компетентните си административни органи и/или гарантиращите органи, посочени в член 3, като направят възможно, по-специално, информирането на гарантиращия орган, отговорен за изплащането на неуредените претенции на работниците и служителите.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията и останалите държави-членки подробна информация за контакт с техните компетентни административни органи и/или гарантиращи органи. Комисията осигурява публично достъп до тази информация.“

5. В Член 9 се добавя следният параграф:

„Изпълнението на настоящата директива не представлява при никакви обстоятелства основание за намаляване на общото ниво на защита на работниците в приложното ѝ поле с сравнение с настоящото положение в държавите-членки.“

6. В член 10 следва да се добави следната точка:

„в) да отказват или намаляват отговорността, посочена в член 3, или на гаранционното задължение, посочено в член 7, в случаите когато работникът или служителят лично или заедно със свои близки роднини, е бил собственик на съществена част от предприятието или дейността на работодателя и е имал значително влияние върху дейността му“.

7. Добавя се следният член:

„Член 10a

Държавите-членки уведомяват Комисията и другите държави-членки за видовете национални процедури при неплатежоспособност, които попадат в обхвата на настоящата директива, както и за всякакви свързани с това промени. Комисията публикува предоставените ѝ съобщения в *Официалния вестник на Европейските общности*.“

8. Приложението се заличава.

Член 2

1. Държавите-членки въвеждат в сила необходимите законови, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива преди 8 октомври 2005 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Те прилагат разпоредбите, посочени в първата алинея, при всяко положение на неплатежоспособност на работодател, настъпило след влизането в сила на разпоредбите на настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на разпоредбите от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 4

Най-късно до 8 октомври 2010 г., Комисията внася в Европейския парламент и в Съвета доклад по прилагането на настоящата директива в държавите-членки.

Член 5

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 23 септември 2002 година.

За Европейския парламент

Председател

P. COX

За Съвета

Председател

M. FISCHER BOEL